

Liikunnan yhteiskuntatieteiden asiantuntijaryhmä (LYHTY) 2024–2025 toimintakertomus

Liikuntatieteellinen Seura ry (LTS) on vuonna 1933 perustettu liikuntatieteistä, -kulttuurista ja -politiikasta kiinnostuneiden henkilöiden ja yhteisöjen muodostama kansalaisjärjestö ja tiedeviestintäorganisaatio. Jäsenistömme muodostuu yli 1 000 henkilöjäsenestä ja noin 50 yhteisöjäsenestä. Olemme Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) jäsen.

Toimintamme kiteytyy kolmeen kokonaisuuteen: tieteellisten seminaarien järjestämiseen, tutkimustietoon perustuvien arviointien ja selvityshankkeiden tekemiseen sekä monikanavaisen tiedeviestintään. Julkaisutoimintamme kärkituotteita ovat Liikunta & Tiede -lehti ja kustantamamme liikuntatieteelliset kirjat sekä tutkimus- ja selvityshankkeiden raportit.

Työryhmän tehtävät

Liikuntatieteellinen Seura on koordinoanut vuodesta 2022 alkaen valtakunnallista Liikunnan yhteiskuntatieteiden asiantuntijaryhmää (LYHTY). Ryhmän toiminnan tarkoituksena on edistää liikunnan yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen tunnettuutta, tiedon hyödyntämistä sekä tutkijoiden välistä yhteistyötä. Työryhmä koostuu alan asiantuntijoista, ja sen tehtävänä on edistää liikunnan yhteiskuntatieteellistä tutkimusta, tieteenalalan tunnettuutta ja eri tahojen yhteistyötä kansallisesti.

Viimeisin Liikunnan yhteiskuntatieteiden työryhmä asetettiin vuosille 2024–2025.

Työryhmä kokoontui neljä kertaa vuodessa.

Työryhmän jäsenet

Työryhmään kuului toimikaudella yhteensä yksitoista liikunnan yhteiskuntatieteiden asiantuntijaa. Jäsenet edustivat laajasti tieteenalalan tutkimuskenttää. Puheenjohtajana toimikaudella toimi vuonna 2024 yliopistonlehtori **Outi Aarresola**, Jyväskylän yliopistosta. Aarresola päätti puheenjohtajuutensa 2024 lopussa työtehtävien vaihduttua. Uudeksi puheenjohtajaksi vuoden 2025 ensimmäisessä kokouksessa valittiin tutkija **Samuli Oja**, Jyväskylän Ammattikorkeakoulusta.

Työryhmän sihteerinä toimi Liikuntatieteellisen Seuran liikuntatieteiden erityisasiantuntija **Vilja Prinkey**. Prinkey vanhempainvapaan aikana 9/2024–6/2025 sihteerinä toimi LTS:n tiedeviestinnän asiantuntija **Hanna Vehviläinen**.

Asiantuntijaryhmän kokoonpano 2024–2025:

- **Outi Aarresola**, yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto, puheenjohtaja (12/2024 asti)
- **Hannele Harjunen**, apulaisprofessori, YTT, Jyväskylän yliopisto
- **Hanna-Mari Ikonen**, apulaisprofessori, YTT, Jyväskylän yliopisto
- **Marko Kananen**, tutkimuspäällikkö, LitT, Suomen urheilun eettinen keskus SUEK
- **Jouko Kokkonen**, toimituspäällikkö, FT, Liikuntatieteellinen Seura
- **Jarmo Mäkinen**, erikoistutkija, YTT, Kilpaurheilun Instituutti KIHU
- **Samuli Oja**, tutkija, LitM, JAMK, puheenjohtaja (2/2025 alkaen)
- **Aija Saari**, tutkimuspäällikkö, LitT, Suomen Paralympiakomitea
- **Riikka Turtiainen**, yliopistonlehtori, FT, Turun yliopisto, varapuheenjohtaja
- **Hanna Vehmas**, yliopistonlehtori, FT, VTM, Jyväskylän yliopisto
- **Hanna Vehviläinen**, tiedeviestinnän asiantuntija, Liikuntatieteellinen Seura, (alkaen 13.9.2024, siht. 13.9.2024–1.6.2025)
- **Vilja Prinkey**, liikuntatieteiden erityisasiantuntija, LitM, Liikuntatieteellinen Seura, asiantuntijaryhmän sihteeri (siht. 12.9.2024 saakka, 1.6.2025 alkaen)

Toimintasuunnitelma 2024–2025

Työryhmän toiminnan tavoitteeksi asetettiin seuraavat tehtävät ja toimenpiteet:

1. Tutkimusyhteistyö

Tehdään yhteistyötä jo tunnistetuissa yhteisissä teema-alueissa tai käynnissä olevissa hankkeissa. Pidetään ryhmän kokouksissa yllä vuoropuhelua hankkeista synergioiden löytämiseksi.

Pyritään kokoamaan liikunnan yhteiskuntatieteellistä tutkimusta tekeviä tutkijoita yhteen, ja laajentamaan verkostoja useampiin tutkimusta tekeviin henkilöihin ja organisaatioihin. Hahmotetaan uusia yhteistyöverkostoja ja kehitetään yhteistyön paikkoja.

Osallistutaan Liikuntatieteen päivien ohjelmatyöryhmään.

2. Yhteinen kirjahanke

Jatketaan Urheilun murros -kirjahanketta, joka keskittyy keskeisiin liikunnan ilmiöihin yhteiskuntatieteellisestä näkökulmasta tarkasteltuna.

Kirja ilmestyy syksyllä 2024.

Järjestetään kirjan julkaisutilaisuus kaikille avoimena, maksuttomana webinaarina. Edistetään kirjan teemoista viestimistä (esim. Liikuntatieteen päivät, Liikunta & Tiede).

Keskustellaan 2025 vuoden aikana, halutaanko käynnistää uusi kirjahanke.

3. Tutkijoiden Syyskoulu

Jatketaan tutkijoiden Syyskoulua. Yritetään jatkossa houkutella mukaan lisää aiheesta kiinnostuneita tutkijoita. Markkinoidaan syyskoulua julkisesti sekä käytetään omia verkostoja aiheesta kiinnostuneiden löytämiseksi.

4. Tiedon hyödynnettävyyden edistäminen

Etsitään aktiivisesti paikkoja ja tilaisuuksia, liikunta-alan ajankohtaisten aiheiden esiin nostamiseksi. Tunnettuuden lisääminen erityisesti Liikunta & Tiede -lehden kautta.

Tehdyt toimenpiteet ja tavoitteiden toteutumisen arviointi

Liikunnan yhteiskuntatieteiden asiantuntijaryhmä arvioi vuosittain, miten ja millaisia toimenpiteitä on tehty toimintasuunnitelmassa esitettyjen tehtävien ja tavoitteiden suuntaisesti. Toimikauden viimeisessä kokouksessa tehtiin kokonaisarvio toimintasuunnitelman toteuttamisesta.

Asiantuntijaryhmän itsearvion mukaan kaikkia toimintasuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita on edistetty. Yhteinen kirjahanke (tavoite 2.) saatiin päätökseen aikataulussa ja Urheilun murros -kirjan julkaisutilaisuus pidettiin tammikuussa 2025.

Toimikauden aikana järjestettiin kaksi (8/2024 ja 8/2025) Syyskoulua (tavoite 3.). Tapahtuma on suunnattu kaikille liikunnan yhteiskuntatieteistä ja aiheesta kiinnostuneille tutkijoille ja tutkimuksesta kiinnostuneille. Syyskoulun tarkoituksena on edistää tutkijoiden vuoropuhelua ja osaamista käsillä olevassa teemassa. Vuoden 2024 Syyskoulun aiheena oli Eriarvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon monet ulottuvuudet liikuntatutkimuksessa ja vuoden 2025 puolestaan Kestävä liikuntakulttuuri. Molemmat tapahtumat keräsivät paikalle noin 30 osallistujaa. Tarkoituksena on jatkaa Syyskoulujen toteuttamista ainakin kerta vuosittain saman konseptin mukaisesti.

Tavoitteet 1. Tutkimusyhteistyö ja 4. Tiedon hyödynnettävyyden edistäminen eivät ole yhtä konkreettisia, mutta toimenpiteitä näidenkin tavoitteiden suhteen on pyritty tekemään. Esimerkki tutkimusyhteistyöstä on *Aikuisväestön liikunnan harrastaminen, vapaaehtoistyö ja osallistuminen 2024–2025* (KIHU 2025), jonka kysymyspatteriston suunnittelussa konsultoitiin Suomen Paralympiakomitean tutkimuspäällikkö Aija Saarta, jotta mukaan saataisiin toimintarajoitteisuutta kuvaavia taustamuuttujia. Hannele Harjunen (JYU) ja Riikka Turtiainen (UTU) ovat tehneet yhdessä tutkimushankehakemusta Suomen Akatemialle. Tavoitteen 1. kannalta tärkeää on myös kohtaamisten ja vuoropuhelun mahdollistaminen, johon esimerkiksi Syyskoulu tarjoaa hyvän tilaisuuden.

Tiedon hyödynnettävyyden edistämistä (tavoite 4.) on tehty käytännössä Liikuntatieteen päivien 2025 suunnittelun kautta sekä tarjoamalla aktiivisesti kirjoituksia ja artikkeleita esimerkiksi Liikunta & Tiede -lehteen. Nämä toimintatavat varmistavat liikunnan yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen näkyvyyden laajemmalle yleisölle.

Tavoitteita seuraavalle toimikaudelle 2026–2027

Työryhmän uusi toimikausi on 2026–2027. Toiminnassa tullaan jatkossakin painottamaan tutkimusyhteistyön tekemistä sekä tiedon hyödynnettävyyden edistämistä eri sektoreilla ja liikunta-alan toimijoiden tasoilla. Syyskoulua jatketaan ja pohdinnassa on samantyyllisen tapahtuman järjestäminen liikunnan yhteiskuntatieteiden opiskelijoille.

Liitteet:

Liite 1. Toimintasuunnitelma 2024–2025

LIIKUNNAN YHTEISKUNTATIEDEIDEN ASiantuntijaryhmä (LYHTY) TOIMINTASUUNNITELMA 2024–2025

Liikunnan yhteiskuntatieteiden asiantuntijaryhmä on perustettu syksyllä 2022. Ryhmän toiminnan tarkoituksena on edistää liikunnan yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen tunnettua, tiedon hyödyntämistä sekä tutkijoiden välistä yhteistyötä. Ryhmä kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa.

Asiantuntijatyöryhmän toimikausi on 2024–2025. Ryhmän jäsenet toimivat ryhmässä oman työnsä ohella.

Asiantuntijaryhmän kokoonpano 2024–2025:

- **Outi Aarresola**, yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto, puheenjohtaja (12/2024 asti)
- **Hannele Harjunen**, apulaisprofessori, YTT, Jyväskylän yliopisto
- **Hanna-Mari Ikonen**, apulaisprofessori, YTT, Jyväskylän yliopisto
- **Marko Kananen**, tutkimuspäällikkö, LitT, Suomen urheilun eettinen keskus SUEK
- **Jouko Kokkonen**, toimituspäällikkö, FT, Liikuntatieteellinen Seura
- **Jarmo Mäkinen**, erikoistutkija, YTT, Kilpaurheilun Instituutti KIHU
- **Samuli Oja**, tutkija, LitM, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, puheenjohtaja (2/2025 alkaen)
- **Aija Saari**, tutkimuspäällikkö, LitT, Suomen Paralympiakomitea
- **Riikka Turtiainen**, yliopistonlehtori, FT, Turun yliopisto, varapuheenjohtaja
- **Hanna Vehmas**, yliopistonlehtori, FT, VTM, Jyväskylän yliopisto
- **Hanna Vehviläinen**, tiedeviestinnän asiantuntija, Liikuntatieteellinen Seura, (alkaen 13.9.2024, siht. 13.9.2024–1.6.2025)
- **Vilja Prinkey**, liikuntatieteiden erityisasiantuntija, LitM, Liikuntatieteellinen Seura, asiantuntijaryhmän sihteeri (siht. 12.9.2024 saakka, 1.6.2025 alkaen)

Toimintasuunnitelma:

Vuoden 2024–2025 aikana toimintaa toteutetaan seuraavasti (tarkistetaan vuosittain):

1. Tutkimusyhteistyö

Tehdään yhteistyötä jo tunnistetuissa yhteisissä teema-alueissa tai käynnissä olevissa hankkeissa. Pidetään ryhmän kokouksissa yllä vuoropuhelua hankkeista synergioiden löytämiseksi.

Pyritään kokoamaan liikunnan yhteiskuntatieteellistä tutkimusta tekeviä tutkijoita yhteen, ja laajentamaan verkostoja useampiin tutkimusta tekeviin henkilöihin ja organisaatioihin. Hahmotetaan uusia yhteistyöverkostoja ja kehitetään yhteistyön paikkoja.

Osallistutaan Liikuntatieteen päivien ohjelmatyöryhmään.

2. Yhteinen kirjahanke

Jatketaan Urheilun murros -kirjahanketta, joka keskittyy keskeisiin liikunnan ilmiöihin yhteiskuntatieteellisestä näkökulmasta tarkasteltuna.

Kirja ilmestyy syksyllä 2024.

Järjestetään kirjan julkaisutilaisuus kaikille avoimena, maksuttomana webinaarina. Edistetään kirjan teemoista viestimistä (esim. Liikuntatieteen päivät, Liikunta & Tiede).

Keskustellaan 2025 vuoden aikana, halutaanko käynnistää uusi kirjahanke.

3. Tutkijoiden Syyskoulu

Jatketaan tutkijoiden Syyskoulua. Yritetään jatkossa houkutella mukaan lisää aiheesta kiinnostuneita tutkijoita. Markkinoidaan syyskoulua julkisesti sekä käytetään omia verkostoja aiheesta kiinnostuneiden löytämiseksi.

4. Tiedon hyödynnettävyyden edistäminen

Etsitään aktiivisesti paikkoja ja tilaisuuksia, liikunta-alan ajankohtaisten aiheiden esiin nostamiselle. Tunnettuuden lisääminen erityisesti Liikunta & Tiede -lehden kautta.